

ARVIOINTIKERTOMUS 2019

ULVILAN KAUPUNKI

Arviointikertomus 2019

1. Tarkastuslautakunnan toiminta ja kokoukset
2. Kaupunkistrategian toteutuminen
3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
4. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen
  - 4.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
    - 4.1.1. Tarkastuslautakunta
    - 4.1.2. Kaupunginhallitus
    - 4.1.3. Sivistyslautakunta
    - 4.1.4. Ympäristölautakunta
    - 4.1.5. Tekninen lautakunta
  - 4.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen
5. Muut havainnot kaupungin hallinnosta
  - 5.1 Peruskoulun ja varhaiskasvatuksen toimitilaverkko
  - 5.2 Ohjaus sivistystoimen rakennushankkeissa
6. Yhteenveto ja allekirjoitukset

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA KOKOUKSET

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan tulee arvioida tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineen valtuuston 19.6.2017 valintapäätöksen mukaisesti seuraavat henkilöt: Jari Holmberg (puheenjohtaja), Pertti Kurppa (varapuheenjohtaja), Kristiina Heinonen (jäsen), Juha Jänismäki (jäsen), Veikko Naire (jäsen), Kirsi Nikula (jäsen) ja Hannele Pohjavirta (jäsen). Varajäseninä ovat toimineet Sirkka Ala-Outinen, Pasi Knuutila, Jarkko Stenfors, Seija Takala, Vesa-Pekka Raune, Matti Tuominen ja Virpi Äijö. Tarkastuslautakunnan toimikausi kattaa valtuustoin toimikautta vastaavat vuodet.

Kaupungin tilintarkastajana on toiminut Audec Tilintarkastus Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT, KHT Anne Hakala.

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet on todettu seuraavasti:

- Kristiina Heinonen: Satakunnan Pelastuslaitoksen johtokunnan varajäsen
- Jari Holmberg: Kiinteistö Oy Ulvilan Sammontien hallituksen varajäsen

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2019 erikseen hyväksytyyn arviointisuunnitelman kokousaikataulun mukaisesti. Tarkastuslautakunta on pitänyt kahdeksan tilivuoteen kohdistunutta kokousta. Lautakunnan kokouksissa on kuultu kaupungin eri tehtäväalueiden ja yhteistoiminta-alueen johtavia viranhaltijoita, jotka ovat selvittäneet lautakunnalle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toimintojen järjestämistapaa. Lautakunta teki 10.10.2019 tutustumiskäynnit Kaasmarkun, Harjunpään ja Vanhankylän kouluille. Koulujen toimintaa ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa esittelivät tuolloin Kaasmarkun koulun rehtori Mikko Heinimäki, Harjunpään koulun rehtori Juha Aaltonen ja Vanhakylän koulun rehtori Juha Ratola. Lautakunnan eri kokouksissa ovat olleet kuultavina sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kimmo Vepsä, tekninen johtaja Juha Hjulgren, kaupunginjohtaja Mikko Löfbacka ja talousjohtaja Mikko Airaksinen

Tarkastuslautakunta on perehtynyt tilikauden aikana kunnassa laadittuihin toiminnan ja talouden raportteihin sekä tilinpäätökseen 2019. Tarkastuslautakunnan jäsenille on toimitettu kunnan eri toimielinten pöytäkirjat luettavaksi tilikauden aikana erikseen päätetyn työnjaon mukaisesti. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut mahdollisuus raportoida havainnoistaan kokouksessa esityslistan asianomaisessa kohdassa.

2. KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN JA TUOTTAVUUS- JA TOIMENPIDEOHJELMA

Ulvilan kaupungin strategia ja tuottavuus- ja toimenpideohjelma Ulvilan kaupunkistrategia vuosille 2017 – 2021 hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa 2017. Strategia ulottuu tulevaisuuskuvan osalta aina vuoteen 2030 saakka, mutta pääosiltaan strategia koskee vuosia 2017-2021. Painopistealueet ovat:

- Asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen
- Talouden tasapainottaminen ja omistajapolitiikka
- Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö

Kaupunkistrategian ja sen osien kytkeytyminen tulosalueiden toiminnallisten tavoitteiden muodostamiseen ja mitoittamiseen on melko vähäistä. Vuosikohtaisten ("Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet") toiminnallisten tavoitteiden sisällöissä on vaihtelevassa määrin mukana kaupunkistrategiassa julkistettuja asioita, mutta dokumentointi tämän yhteyden esille tuomisessa on vähäistä siitäkin huolimatta, että kaupunkistrategia on sisällöltään monipuolinen ja konkreettinen.

Kaupunkistrategia-asiakirja on monipuolinen ja antaa toimivan pohjan toimenpidetason suunnittelulle ja toteuttamiselle. Tarkastuslautakunta pitää tarpeellisena, että talousarvioprosessissa toiminnalliset tavoitteet perustuvat selkeämmin ja kiinteämmin kaupunkistrategiaan.

Talouden tasapainottamiseksi valtuusto hyväksyi tammikuussa 2017 tuottavuus- ja toimenpideohjelman vuosille 2017 - 2018. Ohjelman tavoitteena on tasapainottaa kaupungin taloutta siten, että kaupungilla on maakuntauudistuksen jälkeen hyvät edellytykset tuottaa kaupungin vastuulle kuuluvat peruspalvelut kuntalaisille kohtuullisin ja kilpailukykyisin kustannuksin. Ohjelman keskeiset asiakokonaisuudet ovat olleet:

- kaikkien palvelujen tarpeellisuuden kriittinen arviointi
- luottamus- ja virkamiesorganisaation uudistaminen siten, että uudistuksella saavutetaan pysyviä säästöjä henkilöstömenoissa
- toimintatuottojen lisääminen
- investointimenojen rajaaminen vuositasolla

Tuottavuus- ja toimenpideohjelman uudistamista on valmisteltu siten, että vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä päätettiin, että edelleen ohjelmakaudelle 2019-2020 on laadittava tuottavuus- ja toimenpideohjelma. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa useampaan otteeseen vuoden 2019 aikana, mutta ohjelmauudistusta tai päivitystä ei tuottavuus- ja toimenpideohjelmalle ole vielä saatu päätetyksi. **Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntatalouden tilanne ja huoli rahoitusedellytysten jatkuvuudesta edellyttävät ripeitä otteita kaupunginhallitukselta Tuottavuus- ja toimenpideohjelman päivittämiseksi ja kaikkien kuntakonsernin toimijoiden sitouttamista ohjelman mukaisiin parantamistoimiin.**

3. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallituksen taas kuntalain 39 §:n mukaisesti tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi hallintosääntöön tulee ottaa tarpeelliset määräykset lähinnä asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Toimintakertomuksessa on annettava tietoa asioista, jotka eivät ilmene taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisina pidetään arviota todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Konserniohjauksen alueella riskienhallintaa on lisäksi ohjeistettu konserniohjeen avulla.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 12.12.2014 päättänyt Ulvilan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus on v. 2015 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä on ohjeistettu talousarvion laadintaohjeissa.

Ulvilan kaupungin riskikartoitus tehtiin vuoden 2016 lopussa.

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa merkittävimmistä toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä. Tilivuodelle 2019 sattui verohallinnon järjestelmä uudistuksesta johtuva alhaisemman verotulokertymän ongelma. Käyttöomaisuuden myyntituloilla voitiin tilivuonna kuitenkin lieventää rahoituksellista ja taseeseenkin vaikuttavaa ongelmaa.

Toimialojen osalta toimialajohtajat ovat raportoinnin mukaan antaneet tilinpäätöksen yhteydessä selvityksensä vuoden aikana suoritetuista sisäisen valvonnan toimenpiteistä ja niiden tuloksista. Selvityksen perusteella taloudelliselta ja toiminnalliselta vaikutukseltaan merkittäviä riskejä ei ole toteutunut vuonna 2019.

Tarkastuslautakunta pitää asianmukaisena, että kaupungin ylin johto on tilinpäätösraportoinnin yhteydessä tuonut esille merkittävimpiä toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Toimintakertomuksessa on arvioitu merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä - kuluvan vuoden osalta on lisäksi tarkasteltu Covid-19 -tautiepidemian vaikutuksia kuntatalouteen.

Todeten, että kyse on pääosin tilikauden jälkeisistä tapahtumista, lautakunta pitää tärkeänä riskikartoituksen päivittämistä eri hallinnon ja palvelutuotannon tasoilla toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vuoksi.

4. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

4.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain (110 §) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi eli suunnitelmakaudeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Toiminnallinen tavoite on kaupunginvaltuuston asettama, talousarvioon sisältyvä määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen määrää tai laatua taikka toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta sekä ilmaisemaan määrää tai laatua osoittavana tunnuslukuna.

Kuntalain 115 §:n mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Ulvilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin talousarvion vuodelle 2019 kokouksessaan 17.12.2018 § 62.

Toiminnallisia tavoitteita on asetettu kattavalla tavalla eri tulosalueille. Arviointi on suoritettu nojautumalla ensisijaisesti talousarvion ja –suunnitelmassa sekä tilinpäätöksessä esitettyihin tietoihin, johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden arviointihaastatteluihin sekä avainhenkilöille osoitettuihin täydennyspyyntöihin.

4.1.1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on kuntalain mukainen pakollinen toimielin. Lautakunta arvioi vuosittain valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja toimintojen järjestämistä tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä valvoo kaupungin tilintarkastuksen suorittamista ja valmistelee valtuustolle tilintarkastukseen liittyvät asiat. Tavoite on toteutunut tilivuonna tarkastussuunnitelman mukaisesti.

4.1.2 Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatuksensa mukaisesti kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta ja hallinnosta sekä koko kuntakonsernin ohjauksesta kuntalain mukaisesti. Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa kunnan ja kuntalaisten etua. Kuntakonsernin ohjauksessa tärkeimmillä konserniyhtiöillä on merkittävä rooli. Konserniohjeen mukaan ”valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.”

Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokrakodit ja Asunto-osakeyhtiöt ovat saavuttaneet toiminnalliset tavoitteensa osittain: Vuokra-asuntokannan vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet toteutuivat vajavaisesti ja käyttöaste oli tavoitetta jonkin verran alempi. Kuudesta tavoitteesta kolme toteutui kokonaan.

Ulvilan Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Ulvilan Sammontie 9:n myynti tapahtui tilivuoden loppupuolella. Kiinteistö Oy Ulvilan Magneettitalon ja Ulvilan Isännöintipalvelu Oy:n tavoitteet toteutuivat raportoinnin mukaan kokonaan. Kiinteistö Oy Kullaan Liiketalon, Kiinteistö Oy Kullaan Joenpölvien ja As Oy Kullaanmisun kohdalla toiminnalliset tavoitteet ovat toimintakertomuksen mukaan toteutuneet.

Kaupunginhallituksen hallinnon tulosalueelle oli asetettu kuusi toiminnallista tavoitetta, joista osittain toteutuneita ovat talousarvion realistisuus, tuottavuus- ja toimenpideohjelman päivitys, konserniyhtiöiden ohjeenmukainen toiminta, kiinteistöjen salkutus, omaisuuden myynti tietyin kriteerein. Tavoitteista tuottavuus- ja toimenpideohjelman päivitys venyi vuoden 2020 puolelle ja kiinteistöjen salkutus eteni osittaisesti. Muutoin tavoitteet saavutettiin.

Talouden ja hallinnon tulosalue vastaa kaupungin talous- ja hallintopalveluiden järjestämisestä. Tulosalueelle oli asetettu neljä toiminnallista tavoitetta, jotka kaikki toteutuivat.

Henkilöstöhallinto -tulosalueella tavoitteena olleet teknisen henkilöstön palkkauksen arviointijärjestelmä sekä työkyvyn tuen toimintamallien päivitys siirtyivät vuoteen 2020.

Työllistämisvaraukset –tulosalueen toiminta-ajatuksen mukaan tehtävänä on edistää pitkäaikaistyöttömyyden piiriin kuuluvien työttömien sekä nuorisotakuun piiriin kuuluvien työttömien nuorten työllistymistä yhteistyössä työvoimahallinnon, muiden viranomaisten, yritysten ja eri järjestöjen kanssa. Tehtäviin kuuluu myös koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöpaikkojen järjestäminen. Toiminnallisina tavoitteina olivat kaupungin työmarkkinatuen maksuosuuden alentaminen vuoden 2018 tasosta, Ulvilalaisten pitkäaikaistyöttömien ja työttömien nuorten aktivointi, nuorten työpajan toiminnallinen onnistuneisuus sekä uusien toimintamallien pilotointi. Tavoitteet toteutuivat.

Tietohallinnon toiminta-ajatuksen kuuluu tuottaa Ulvilan kaupungin tietotekniikkapalvelut. Ulvilan kaupunki myy lisäksi tietohallintopalveluita Nakkilan kunnalle ja Ulvilan Vanhustenhuoltoyhdistys ry:lle. Tietohallinnon toiminnalliset tavoitteet täyttyivät kuluneena tilivuonna.

Sosiaali- ja terveystalvelujen toimialalla Ulvilan kaupunki kuuluu Porin perusturvan yhteistoiminta-alueeseen yhdessä Merikarvian kunnan ja Porin kaupungin kanssa. Ulvilan kaupunki muodostaa yhteistoiminta-alueella oman lähipalvelualueen. Yhteistoiminta-alueen vastuukuntana on Porin kaupunki. Toiminnasta vastaava toimielin on 18-jäseninen Porin perusturvalautakunta, johon Ulvilan valtuusto valitsee valtuustokaudeksi kolme edustajaa. YTA-alueen koskevan sopimuksen mukaan yhteistyökuntien sote-palvelut järjestetään yhteisesti erikseen hyväksyttävän palvelusuunnitelman mukaisesti. Perusturvan yhteistoiminta-alueen talousarvion mukaan Ulvilan maksuosuus perusturvan palveluista vuonna 2019 on 24,3 milj. euroa. Tilinpäätöstietojen mukaan Ulvilan sosiaali- ja terveystalveluiden kokonaiskustannukset (YTA-alue) vuodelta 2018 olivat 26,5 milj. euroa ja nettomenot yhteensä 25,7 milj. euroa. Poikkeamia aiheutti mm. perusturvan käyttämien toimitilojen vuokratarkistus.

Ympäristöterveydenhuollon toimialueella Ulvilan kaupunki kuuluu Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Yhteistoiminta-alueen vastuukunta on Porin kaupunki ja sopimuskuntia ovat Eurajoki, Harjavalta, Nakkila ja Ulvila. Ympäristöterveydenhuollon palvelualueet ovat eläinlääkintä ja terveysvalvonta. Ulvilassa on yhteistoiminta-alueen eläinlääkärin vastaanotto.

Erikoissairaanhoidon tulosalue sisältää Ulvilan kaupungin maksosuudet Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle. Maksut määräytyvät palvelujen käytön perusteella sairaanhoitopiirin vahvistaman palveluhinnaston mukaisesti. Tulosalueen menoksi kirjataan myös muilta palvelun järjestäjiltä perusterveydenhuollon läheteillä ostettavat erikoissairaanhoidon menot. Erikoissairaanhoidon tulosalueella toiminnalliset tavoitteet olivat selkeästi taloudellisia. Tavoite vuodelle 2019 oli, että erikoissairaanhoidon kustannukset olisivat 17,2milj. euroa. Tavoite ei täysin toteutunut, vaan erikoissairaanhoidon menoiksi tuli 17,4 milj. euroa.

Palo- ja pelastustoimessa Ulvilan kaupunki on osa Satakunnan pelastuslaitosta, jossa vastuukuntana ja hallinnoijana on Porin kaupunki. Ulvilan kaupungilla on edustajansa pelastuslaitoksen johtokunnassa. Pelastuslaitoksen kustannukset jaetaan Satakunnan kuntien kesken asukasperusteisesti. Pelastuslaitoksen johtokunta päättää palvelutasosta kuntia ensin kuultuaan. Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnan vaatiessa esitettyä korkeampaa palvelutasoa tulee sen vastata niiden aiheuttamista lisäkustannuksista. Toiminnallisia tavoitteita ei pelastustoimelle ollut osakaskuntakohtaisesti asetettuna.

Elinkeinotoimen tulosalueen toiminnallisia tavoitteita on useita ja niistä on raportoitu melko laajasti. Toiminnalliset tavoitteet ovat osin yleisluontoisia. Elinkeinopoliittisen ohjelman

päivittämistä koskeva tavoite ei toteutunut, vaan toteutus siirtyy vuodelle 2020. Yhtenä keskeisenä tavoitteena oli Ulvilan automaatioteollisuuden osaamiskeskittymän markkinointi ja kehittäminen eri toimenpitein. Toteutumätietojen mukaan automaatioalan kasvu on jatkunut yhtäjaksoisesti vuosina 2010-18. Tilivuoden aikana toimialalla on käynnistetty tärkeitä hankkeita ja kampanjoita, jotka sivuavat selkeästi kaupungin alueella toimivia automaatioyrityksiä. Yhtenä tavoitteena oli, että elinkeinotoimella on aktiivinen rooli sellaisten yhteistyö- ja yritysverkostojen luomisessa, jotka tukevat Ulvilan automaatioteollisuuden vahvistumista. Tilinpäätösinformaation valossa kansainvälinen verkostoituminen on edennyt tavoitteen mukaisesti. Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Lisäksi kaksi muuta tavoitetta, joista toinen koskee yritysvaikutusten mukanaoloa päätöksenteossa sekä toinen kaupungin roolia yritystoiminnan edistäjänä ovat tilinpäätösraportoinnin mukaan toteutuneet.

4.1.3 Sivistyslautakunta

Sivistyksen toimiala käsittää varhaiskasvatuksen, opetuksen, kulttuurin, kirjaston sekä nuorisotyön ja liikunnan tehtävät kunnassa.

Koulutuspalvelujen hallinto

Toiminnallisia tavoitteita (otsikkotasoa) olivat lapsivaikutusten arviointi, osallisuuden lisääminen, nuorten osallisuuden lisääminen, osaamisen vahvistaminen/työmenetelmien uudistaminen ja digitaalisen työympäristön lisääminen, arvostava ja kannustava johtaminen, yhteinen sivistys sekä Ulvilan koulujen turvallisuus ja terveellisyys. Tavoitteet ovat tilinpäätösinformaation valossa pääosin toteutuneet.

Peruskoulutuksen tulosalueella toiminnallisia tavoitteita (otsikkotasoa) olivat: Hyvinvoiva ja terveellinen Ulvila, Ulvilassa voidaan koulussa hyvin, OPS2016 käyttöön, TVT, oikein mitoitettu palvelutuotanto sekä kestävä kehitys.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osittain toteutuneet.

Lukion tulosalueella toiminnallisina tavoitteina (otsikkotasoa) olivat lukiokoulutuksen erityistehtävä (musiikkipainotteinen ja yritysikasvatuksen opintokokonaisuus), Ulvilan lukion suorittaneet saavat jatko-opiskelupaikan, arkiliikunnan lisääminen lukion väen keskuudessa, LOPS2016, yrittäjyyden polut ajantasaistaminen, kansainvälistyminen, Ulvilan lukion 50-vuotisjuhla syyskuussa 2019 sekä kestävä kehitys. Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Kansalaisopiston toiminnallisia tavoitteita (otsikkotasoa) olivat: Elinikäinen oppiminen, monipuolinen, kattava ja joustava palvelutarjonta (viisi alakohtaa), oppiva yhteisö ja kehittyvä oppimisympäristö (kaksi alakohtaa). Tavoitteet ovat osittain toteutuneet.

Varhaiskasvatuksen toiminnallisia tavoitteita (otsikkotasoa) olivat: Varhaiskasvatuspalvelujen tehokas ja laadukas järjestäminen (kolme alatavoitetta), osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilökunta (kolme alatavoitetta), ennaltaehkäisevien palvelujen oikea-aikaisuus ja varhainen tukeminen (kolme alatavoitetta), asiakkaiden osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet (laatukysely varhaiskasvatuksen vanhemmille), Talouden ja toiminnan tasapaino (kolme alatavoitetta) sekä kestävä kehitys (energian säästäminen). Toiminnalliset tavoitteet ovat suurelta osin toteutuneet.

Suoriteluvuista ilmenee muun muassa, että kaupungin järjestämässä päivähoitossa läsnäolopäivää kohti laskettava hinta kunnallisissa päiväkodeissa oli 61,46 euroa ja yksityisessä päiväkodissa 47,18 euroa.

Liikuntatoimen toiminnallisena tavoitteena oli hoitokustannusten pitäminen v. 2018 tasolla sekä rakennettujen liikuntapaikkojen lukumäärä (yksi uusi liikuntapaikka Ulvilaan). Ensimmäinen tavoite ei toteutunut, koska hoitokustannukset olivat tavoitetta korkeammat. Liikuntapaikkojen lukumäärätavoite toteutui. Suoritettujen kohdalla mainittavaa on mm se, että liikuntaryhmien osallistujamäärän ennustettiin olevan 16 200, kun toteutumaksi tuli 16 273. Kaskelotin uimahallin asiakaskäyntikertoja ennustettiin olevan 66 000 kpl, kun toteutumaksi tuli 63 932 käyntiä.

Nuorisotoimen toiminnallisina tavoitteina olivat tyttöjen tilatoiminnan käynnistäminen, 1-2 lisäkerhoa/kurssia ulvilalaisille nuorille sekä jalkautuvan katutyön määrän lisääminen. Kaikki kolme tavoitetta toteutuivat raportoinnin mukaan. Nuorisotilojen kävijämääräennuste oli 6 500 kävijää ja toteutuma 5 660 kävijää.

Kirjastotoimen tavoitteina olivat henkilöstömäärän saattaminen tavoitetasolleen eli 7 henkilöön, ikääntyvän väestön digineuvonta, Ulvilan kotiseutulehtien digitointi, kouluysteistyön jatkuva kehittäminen sekä hanke päiväkotikäisten ja vähän vanhempienkin lasten herättelemiseksi. Henkilöstömäärä -tavoitetta lukuun ottamatta kaikki tavoitteet ovat raportoinnin mukaan toteutuneet.

Suoritettujen mukaan lainauksia asukasta kohti ennakoitiin vuonna 2019 olevan kaikkiaan 16, kun toteutumaksi tuli 14 lainausta. Käyttökustannuksiksi käyntiä kohti ennakoitiin 4 euroa, kun toteutumaksi tuli 4,6 euroa. Henkilöstömäärä oli tilivuonna 7 henkeä.

Kulttuuritoimen toiminta-ajatuksena on ylläpitää, kehittää ja koordinoita kaupungin kulttuuri- ja museopalveluja ja lisätä näin kaupungin vetovoimaa sekä ottaa erityisesti toiminnassaan huomioon ne kohderyhmät, jotka helpommin jäävät kaupallisen kulttuuritarjonnan ulkopuolelle. Toiminnallisia tavoitteita olivat toiminnan positiivisen vaikutuksen huomioiminen kaikessa toiminnassa Ulvilakuvaan ja Ulvilan vetovoimaisuuteen, uuden vaihtuvan näyttelyn saaminen Nahkamuseoon vuoden 2019 aikana ja olemassa olevien kulttuuripalvelujen ja tapahtumien turvaaminen. Lukuun ottamatta Nahkamuseoon järjestettävää näyttelyä muut tavoitteet toteutuivat. Suoritettujen mukaan museon kävijämäärä oli 1600 henkeä ja metallitaidenäyttelyn ja korutaiteilijakilpailun kävijämäärä 1 200 henkeä.

4.1.4 Ympäristölautakunta

Toimielimen toiminta-ajatuksen mukaan ympäristölautakunta toimii kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena sekä ympäristönsuojelusta vastaavana viranomaisena huolehtien lakiperusteisesti hyvän ympäristön ylläpitämisestä.

Ympäristönsuojelulautakunta/hallinto -tulosalueella oli neljä toimintatavoitetta tai tavoitekokonaisuutta. Toiminnalliset tavoitteet ovat yhtä lukuun ottamatta toteutuneet.

Maankäytön suunnittelun ja mittauksen tulosalueen toiminnallisia tavoitteita oli kahdeksan kappaletta. Tavoitteet on tilinpäätösinformaation valossa katsottava toteutuneiksi. Suoritetietojen osalta on todettavissa, että vireillä olevien yleiskaavojen määrällinen tavoite toteutui, mutta asemakaavojen määrä jäi tavoitetta alemmalle tasolle. Tonttien kokonaisluovutusmäärä toteutui tavoitetta alemmalla tasolla. Rakennusten maastoon merkitsemiset ja sijaintikatselmukset toteutuivat arvioon nähden vain osittain. Pohjakarttojen ajantasaistamistavoite jäi puoliksi toteutumatta.

Rakennusvalvonnalle asetetut viisi toiminnallista tavoitetta ovat tilinpäätösinformaation mukaan toteutuneet. Muun muassa yhteydenottokynnyksen alentamista koskevan tavoitteen osalta on todettu, että kaupungin uudet nettisivut otettiin käyttöön marraskuussa, ja että niihin on tehty rakennusvalvonnan osalta parannuksia.

Suoritetietojen mukaan rakennus- ja toimenpidelupia ennakoitiin myönnettävän 150 kpl, kun toteutumaksi tuli 99 kpl. Toimenpideilmoitusten ja muiden lupien lukumääräksi ennakoitiin 200 kpl, kun toteutunut määrä oli 154 kpl.

Ympäristönsuojelu -tulosalueen toiminta-ajatuksena on opastaa ja auttaa kaupunkilaisia, yrityksiä ja hallintoa ekologisen kestävä kehityksen toteuttamisessa, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja vastaa ympäristönsuojelulainsäädännössä kaupungille määrättyjen tehtävien hoidosta sekä käyttää yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisessa päätöksenteossa.

Toiminnallisia tavoitteita oli neljä, jotka kaikki toteutuivat. Suoritetietojen mukaan mm. ympäristöluparatkaisuja ennakoitiin olevan viisi kpl, kun toteutuma oli yksi kpl. Vesi- ja vesihuoltolain mukaisia ratkaisuja ennakoitiin tulevan 25 kpl, kun toteutuma oli yksi kpl. Ilmoitusten käsittelyjen (tarkastusten) lukumääräksi ennakoitiin 30 (35), kun toteumaksi tuli 40 kpl.

4.1.5 Tekninen lautakunta

Teknisen hallinnon tavoitteita olivat talousarviossa pysyminen, vähintään kahden työpaikkakokouksen pitäminen vuonna 2019 sekä työilmapiiripalautteen läpikäynti. Tavoitteet ovat toteutuneet muutoin, paitsi talousarviotakoskeva tavoite ei toteutunut.

Liikennealueiden tulosalueella oli neljä toiminnallista tavoitetta: Yhden erikseen nimetyn kadun peruskorjauksen valmistuminen määräpäivään mennessä, elohopealamppujen vaihtaminen 150 kappaleen verran led-valaisimiksi, korvattavien liukastumisonnettomuuksien lukumäärä rajoittuminen enintään yhteen sekä uudelleenasfaltointimäärän osuuden kasvattaminen 3,5 %:iin koko liikenneväylien asfaltointimäärästä. Viimeksi mainittu tavoite ei kokonaan toteutunut, vaan prosenttiosuus jäi 2,8 %:n tasolle johtuen niukasta budjetoinnista. Muut kolme tavoitetta toteutuivat raportoinnin mukaan.

Puistot ja muut yleiset alueet –tulosalueen kahdesta tavoitteesta toinen koski kausi- ja kesätyöntekijöiden lukumäärää ja toinen leikkipaikkojen turvallisuustilannetta. Molemmat tavoitteet toteutuivat kokonaan. Puistojen hoitoa koskevat tunnusluvut osoittavat, että ennuste hoidettavan puistoalueen koosta oli 2 683 hehtaaria, mutta toteutunut alue oli hieman suurempi eli 2 809 hehtaaria.

Jätehuollon toiminta-ajatuksena on yhdessä seudullisen jätehuoltoviranomaisen ja Porin teknisen toimialan kanssa toteuttaa jätehuoltomääräyksiä, antaa jätehuoltoon liittyvää neuvontaa, järjestää hyötyjätteiden ja vaarallisten jätteiden keräilyä sekä kierrätystoiminnan, ylläpitää hyötyjätteiden ja vaarallisten jätteiden keräyspisteitä ja toimittaa jätteet jatkokäsittelyyn. Toiminnallisena tavoitteena oli jätehuollon toimintatuottojen ja -kulujen vastaavuus, mikä toteutuikin. Yhtenä tavoitteena suoritteissa oli se, että jätehuollon ekomaksun kuntaosuuden ja toimintalaskutuksen tulot / kulut -suhde olisi 0,83, kun toteutuma oli 0,92. Toisena suorittemääräisenä tavoitteena oli, että jätehuollon kulut (€/asukas) olisivat 4,58 €. Toteuma oli 5,50 €/asukas eli hieman korkeampi.

Maa- ja metsätilojen tulosalue huolehtii peltojen vuokrauksesta yhteistyössä kaupunkisuunnittelun maanmittausteknikon kanssa. Kaupunkiomisteisten metsäalueiden hoidossa on käytössä metsänhoitosuunnitelma, jota toteutetaan yhdessä Metsänhoitoyhdistys Satakunta ry:n kanssa. Toiminnallisina tavoitteina olivat euromääräiset puukaupan tuotot, jotka ylittyivät sekä toisaalta peltovuokrien tuotot, jotka miltei saavutettiin. Pienten metsäpalstojen myyntiä koskeva tavoite toteutui.

Kiinteistöt –tulosalueella toiminnalliset tavoitteet olivat:

- Lautakunta hyväksyy kunnossapito-ohjelman alkuvuonna 2019

- Friitalan koulun LVI-peruskorjaus ja sisäilmakorjaus valmistuu kesäkuun 2019 lopussa
- Vuoden 2019 lopussa ei ole yhtään tyhjillään olevaa kaupungin rakennusta

Tilinpäätösraportoinnin mukaan tavoitteet saavutettiin muilta osin paitsi tyhjien rakennusten osalta eli vuoden 2019 lopussa kaupungilla oli edelleen tyhjiä tai vähällä käytöllä olevia rakennuksia.

Vesilaitos käsittää kolme osa-aluetta: veden valmistus ja jakelu, viemärlaitos ja hulevesiviemärit. Vesilaitos toimii teknisen osaston sisällä kirjanpidollisena taseyksikkönä. Sen kustannuspaikoille laaditaan omat tuloslaskelmat. Tuloslaskelmista määräytyy pitkälti taksojen ja maksujen suuruus. Keskeistä on, että vesihuollon toimintaa säätelee vesihuoltolaki, joka uudistettuna tuli voimaan 1.9. 2014.

Vesilaitokselle laaditaan oma tilinpäätös ja toimintakertomus. Veden jakelu toimii määritellyn toiminta-alueen sisällä. Viemärlaitos toimittaa liittyjäkiinteistöjen jätevedet Harjavalta-Nakkila-Ulvila-Pori siirtoviemäriin. Jätevedet puhdistetaan ja liete käsitellään Porin Veden jätevedenpuhdistamolla Luotsinmäellä. Umpikaivolietteen vastaanottajana on viemärlaitos ja edelleen operaattorina toimii Jokilaakson Ympäristö Oy. Hulevesiviemäröinti kattaa suuren osan taajama-alueita. Kiinteistöjen pinta- ja perusvedet on tarkoitettu johdettaviksi palvelun piirissä olevien kohdalla hulevesiverkostoon. Kiinteistöjen pinta- ja perusvesien poisjohtamisvelvollisuus velvoittaa hulevesimaksuun, jos kiinteistö sijaitsee alle 20 m etäisyydellä hulevesirunkolinjasta.

Vesilaitoksen toiminnalliset tavoitteet (5 kpl) ovat kaikki raportoinnin mukaan toteutuneet muutoin, paitsi Kaasmarkun paineviemärin valmistumisajankohdan osalta, jossa tapahtui viivästyminen. Vesilaitoksen tulos toteutui budjetoitua paremmin.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että Ulvilan kaupungin vesilaitoksen maksupolitiikka pidetään lain mukaisena, eli että vesihuoltolaitoksen maksuilla, mukaan lukien hulevedet, pystytään kattamaan vesihuoltolain edellyttämällä tavalla laitoksen uus- ja korjausinvestoinnit sekä toiminnan muut kustannukset.

Varaston toimintatavoitteet ovat toteutuneet.

Ateria- ja puhtauspalveluyksikön toiminta-ajatuksena on tarjota sisäisille ja ulkoisille asiakkaille taloudellisesti tuotetut sekä terveelliset ja laadukkaat ateriat. Puhtauspalvelujen toiminta-ajatuksena on huolehtia kaupungin omistamien ja kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen puhtaanapidosta.

Tilinpäätösinformaation mukaan asiakkaiden kanssa sovitut tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Poissaolojen vähentäminen vuodesta 2018 ei kuitenkaan toteutunut. Suoritettietojen mukaan

ateriasuoritteiden yksikkökustannus oli 2,48 €, kun tavoite oli 2,34 €. Siivoustyön kustannus oli tilinpäätöstiedon mukaan 29,71 €/m², kun ennuste oli 29,27 €/m².

Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosiltaan toteutuneet tilivuonna. Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleenkin huomiota tarpeeseen yhdenmukaistaa ja selkeyttää eri tulosalueiden toiminnallisia tavoitteita ja tulospittareita sekä varmistaa niiden liittyminen kaupunkistrategiaan.

4.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain mukaan valtuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion. Samassa yhteydessä valtuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Valtuusto hyväksyi talousarvion ja taloussuunnitelman kokouksessaan 17.12.2018.

Vuoden 2019 alkuperäinen talousarvio on niukasti (4209 €) alijäämäinen. Toimintatuottojen kokonaismäärä vuonna 2019 oli 11,8 milj. euroa, mikä on edellisvuoden lukua 31,8 % korkeampi. Vastaavasti toimintakulujen kokonaismäärä oli 80,5 milj. euroa, mikä on 2,9 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Toimintakate (käyttötalouden toimintatuottojen ja toimintamenojen erotus) oli 68,7 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Verotulojen kokonaismäärä vuonna 2019 oli 49,7 milj. euroa. Verotulot alittivat alkuperäisen budjetin 1,7 milj. eurolla. Käyttötalouden **valtionosuuksien** kokonaismääräksi tuli 21,7 milj. euroa, mikä on 0,7 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempi.

Investointiosan menot vuonna 2019 olivat yhteensä 5,4 milj. euroa ja investointitulot 4,5 milj. euroa. Pääosa menoista koskee talonrakennusta. Tulopuolella näkyy vahvasti osakkeiden myyntitulon vaikutus.

Tilikauden **alijäämäksi** muodostui 0,3 milj. euroa, mikä tilinpäätöksen mukaan on 0,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompi tulos. Alijäämää syntyi nyt saman verran kuin edellisvuonna. Taseen ylijäämä 31.12.2019 oli 2,17 milj. euroa, kun edellisvuoden lukema oli 2,54 milj. euroa.

Kokonaislainamäärä asukasta kohti oli vuoden lopussa 1 986 euroa. Vuoden 2018 luku oli 1 743 euroa.

Vuosikate oli tuloslaskelman mukaan 2 654 512 euroa eli 90,04 % poistoista (89,44 % vuonna 2018). Ollakseen minimitasoisessa tasapainossa vuosikatteen tulisi kattaa vähintään suunnitelman mukaiset poistot. Asukasta kohden laskettuna vuosikate 2019 oli 206,18 euroa (194,73 euroa vuonna 2018).

Kaupunkikonsernin vuosikate Ulvilassa oli kuluneella tilikaudella 3,81 milj. euroa eli 88,44 % poistoista. Kuntakonsernin tasolla vuosikatteen on vuoteen 2018 verrattuna tapahtunut hieman

kohennusta. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Konsernin tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot.

Kuntakonsernin investointien tulorahoitus-% oli kuluneena tilivuonna kuntakonsernissa 56,31, kun edellisvuonna vastaava tunnusluku oli 49,96.

Kassan riittävyys vuonna 2019 oli 23 pv ja edellisvuonna 25 pv.

Konsernilainat asukasta kohti vuonna 2019 olivat 3 709 euroa ja edellisenä vuonna 3 459 euroa.

Konsernitaseen mukaan **kertynyt alijäämä asukasta kohti** vuonna 2019 oli 814 euroa, kun se vuonna 2018 oli 766 euroa. Mikäli luku seuraavana vuonna ylittäisi 1 000 euroa, olisi mahdollista käynnistää arviointimenettely.

Konsernin omavaraisuusaste vuonna 2019 oli 31,40 %, kun edellisvuoden vastaava tunnusluku oli 31,97 %. Tunnuslukuista omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona pidetään 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Näin ollen voidaan sanoa, että konsernin omavaraisuusaste on alle tavoitetason.

Tilivuosi sisältää joitakin **meno- ja tulopoikkeamia**. Sosiaali- ja terveystalouden kustannukset ylittivät alkuperäisen talousarvion 1,1 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,2 eurolla. Investoinneissa merkittävä poikkeama oli Friitalan koulun ilmanvaihdon parantaminen, jossa ylitys alkuperäiseen budjettiin nähden oli 1,6 milj. euroa. Merkittävimmät tulopoikkeamat alkuperäiseen talousarvioon nähden toteutuivat verotulojen, valtionosuuksien sekä osakkeiden ja osuuksien myyntitulon kohdalla. Verotulo alittui alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1,7 milj. euroa. Valtionosuudet toteutuivat 0,7 milj. euroa alkuperäisarviota suurempina. Kiinteän omaisuuden myyntitulokohta ylittyi alkuperäiseen talousarvioon nähden 4,5 milj. Osakkeissa ja osuuksissa merkittävä lisätulo syntyi Ulvilan Lämpö Oy:n osakekannan myynnistä.

Kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne ei ole kohentunut. Vaikka vuosikate onkin parantunut, ei hyvään tasoon ole vielä päästy. Konsernitaseen mukainen kertynyt alijäämä oli kasvussa ollen kuluneen vuoden lopussa 814 euroa asukasta kohti. Arviointimenettely ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa eri tekijöiden mukaan käynnistymässä.

Tuottavuus- ja toimenpideohjelma tulee edelleenkin olemaan keskeinen työkalu talouden oikaisutoimia suunniteltaessa ja toteutettaessa.

5. MUUT HAVAINNOT KAUPUNGIN HALLINNOSTA

5.1 Peruskoulun ja varhaiskasvatuksen toimitilaverkko

Ulvilan peruskoulujen oppilasmäärien kehitys lukuvuodesta 2019-2020 lukuvuoteen 2025-2026 on kouluittain vaihteleva. Esimerkiksi Kaasmarkun koulun oppilasmäärä laski tarkastelujakson aikana 65:stä oppilaasta 37 oppilaaseen. Toisaalta suurten yksiköiden, kuten Friitalan ja Vanhakylän koulujen oppilasennustekin kertoo tarkastelujaksolla tapahtuvasta oppilaskadosta. Vuoden 2019 aikana toimielinten käsittelyssä oli sivistystoimialan palveluverkkoselvitys 2020 -asiakirja. Siinä on kuvattu kouluverkon ja varhaiskasvatuksen tilatarvetta ja investointitarpeita lähivuosina, käyttökustannuksia ja yksikkökustannuksia eri malleissa sekä lainsäädännöstä tulevia haasteita etenkin varhaiskasvatuksen ohjaukselle. Tietojen mukaan Ulvilassa on viime vuosien aikana jouduttu sisäilmaongelmien vuoksi lopettamaan useita yksiköitä. Samoin on jouduttu käyttämään useita tilapäis- ja väistötiloja.

Koulujen investointitarpeita koskevassa tarkastelussa on todettu, että investointitarpeet kohdistuvat Koskin ja Kaasmarkun kouluihin ja että molemmissa kouluissa oppimisympäristöjen nykyaikaistaminen sekä sisäilmaston parantaminen vaativat suuria muutoksia. Päiväkotien perusparannukset puolestaan ovat edessä useimmissa yksiköissä.

Arviointihaastatteluissa tuli esille, että varhaiskasvatuksen puolella on ollut toimitilaratkaisuissa linjana suosia vanhoja, kaupungin omistuksessa olevia tiloja. Muutosratkaisut aiheuttavat kuitenkin kustannuksia, koska laatuvaatimukset turvallisuus- ja terveellisyysasioissa pitää ottaa huomioon. Erilaisia näkökulmia on em. asiakirjan mukaan ilmennyt mm. päivähoitoratkaisua käsitelleessä viranhaltijatyöryhmässä, jossa ei syntynyt yhtenevää käsitystä siitä, tulisiko päiväkotitiloiksi hankkia kaupungin jo olevien tiloja vai turvautua uudisrakentamiseen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä jatkaa peruskoulun ja varhaiskasvatuksen toimitilaverkon suunnittelua. Suunnitelmallisella toiminnalla on helpompi välttyä toimitilojen ylläpidossa esille tulevista yllätyksellisistä investoinneista.

5.2 Ohjaus sivistystoimen rakennushankkeissa

Vuoden 2019 merkittävin investointikohde oli Friitalan koulun LVI-tekniikan saneeraus. Hankkeen rahoitus jakautui kahdelle vuodelle. Hankkeen alkuperäinen talousarviomääräraha vuodelle 2018 oli 0,3 milj. euroa, talousarvion muutoksena saatu lisämääräraha 1,4 milj. euroa ja toteuma vuoden 2018 osalta 1,4 milj. euroa. Vuoden 2019 alkuperäinen määräraha oli 1,8 milj. euroa, talousarvion muutoksena saatu lisämääräraha 1,6 milj. euroa ja toteuma vuoden 2019 osalta 3,4 milj. euroa.

Karhukuntien tarpeisiin laadittu suositus rakennushankkeiden tarveselvityksestä ja hankesuunnitelmasta on aikoinaan Ulvilan kaupungissakin otettu käyttöön (2006). Teknisen toimen näkökannan mukaan ohjeistus sopii etenkin suuriin hankkeisiin. Aikaperspektiivi ihanteellisessa tarveselvityksessä ja hankesuunnitelmassa on useita vuosia.

Friitalan koulun LVI-tekniikan saneeraushankkeessa itse hankkeen liikkeellelähtö oli liian nopea, jolloin suunnittelu-aikaa tekniselle toimelle jäi niukasti. Tekniseltä toimelta ja sivistystoimelta saadun selvityksen mukaan perusteellista tarveselvitystä ja hankesuunnitelmaa sen paremmin kuin rakennussuunnitteluakaan varten ei ollut läheskään riittävästi aikaresursseja käytettävissä. Kustannukset nousivat ennakoitua korkeammalle tasolle.

Sivistystoimen toimialan ja teknisen toimen kesken on ollut keskusteluja keskinäisen yhteistyön parantamisesta, koska käytännön ”tilaaja-tuottaja” -rajapinnassa on paikoin esiintynyt tiedonkulkuongelmia. Myös lautakunnat ovat osallistuneet edustajiensa välityksellä yhteistyön kehittämistä koskeviin tilaisuuksiin.

Arviointihavaintojen mukaan sivistystoimialan ja teknisen toimialan odotukset toinen toisensa roolista hankkeiden ohjauksessa, hankesuunnittelussa ja tarveselvityksessä ovat jossain määrin epärealistisia. Keskushallinnon rooli näyttyy viimeaikaisissa tapahtumissa linjanvetäjänä vähäisenä. Tarkastuslautakunta korostaa keskushallinnon omistajaohjauksellisen otteen merkitystä isoissa hankkeissa sekä ylimmän viranhaltijatahon roolia toimialojen keskinäisten suhteiden toimivuuden takaajana.

6. YHTEENVETO JA ALLEKIRJOITUKSET

Tarkastuslautakunta on tilivuotta 2019 koskevan työnsä kuluessa käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita ennalta laaditun arviointisuunnitelman mukaisesti. Lautakunta on pitänyt seitsemän tilivuoteen kohdistunutta kokousta. Kokouksissa on kuultu kaupungin eri tehtäväalueiden ja yhteistoiminta-alueen johtavia viranhaltijoita, jotka ovat selvittäneet lautakunnalle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toimintojen järjestämistapaa.

Kaupungin toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Toiminnallisten tavoitteiden valmistelussa, seurannassa ja yhdenmukaistamisessa on jonkin verran kehittämistä. Lautakunnan mielestä tavoitemittarien tulee kattaa sekä määrälliset että laadulliset palveluiden tuottamisen tekijät. Kaupunkistrategia-asiakirja on monipuolinen ja antaa hyvinkin pohjaa toimenpidetason suunnittelulle ja toteuttamiselle. Tarkastuslautakunta näkee tarpeellisena, että kaupunkistrategia kytketään talousarvioprosessissa läheisemmin toiminnallisiin tavoitteisiin.

Tarkastus- ja arviointityön sekä kuulemisten perusteella on todettavissa, että kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne ei ole pyrkimyksistä huolimatta selkeästi kohentunut. Konsernitaseen mukainen kertynyt alijäämä oli vuoden 2019 lopussa 814 euroa/asukas. Vaikka vuosikate onkin parantunut, ei hyvään tasoon ole vielä päästy. Konsernitaseen mukainen kertynyt alijäämä oli kasvussa ollen kuluneen vuoden lopussa 814 euroa asukasta kohti. Arviointimenettely ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa eri tekijöiden valossa ole käynnistymässä.

Ulvilassa 7. toukokuuta 2020

Jari Holmberg

puheenjohtaja

Pertti Kurppa

varapuheenjohtaja

Kristiina Heinonen

jäsen

Juha Jänismäki

jäsen

Veikko Naire

jäsen

Kirsi Nikula

jäsen

Hannele Pohjavirta

jäsen